

EVRO (EUR)

Evro (uradna kratica EUR) je denarna enota, ki jo uporabljamo v 19 državah Evropske unije. Države katerih denarna valuta je evro so Avstrija, Belgija, Ciper, Estonija, Finska, Francija, Nemčija, Grčija, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugalska, Slovaška, Slovenija, Španija. Poleg tega je denarna enota tudi v Črni gori in na Kosovu ter v državah Andora, San Marino, Vatikan in Monako.

Kar 330 milijonov ljudi uporablja evro kot zakonito plačilno sredstvo.

Države članice EU morajo za pridružitvev evrskemu območju izpolnjevati tako imenovana „konvergenčna merila“:

- stabilnost cen;
- zdrave javne finance, da se zagotovi njihova vzdržnost;
- stabilnost deviznega tečaja, da se dokaže, da lahko država članica upravlja svoje gospodarstvo brez uporabe prevelikih valutnih nihanj;
- dolgoročne obrestne mere za oceno trajnosti konvergence.

Ti zavezujoči gospodarski in pravni pogoji so bili določeni v maastrichtski pogodbi iz leta 1992 in so znani tudi kot „Maastrichtska merila“. Vse države članice EU, razen Danske, morajo uvesti evro in se pridružiti evrskemu območju, ko bodo za to izpolnjevale pogoje.

KRATKA ZGODOVINA EVRA

Pogodba o EU, ki je vsebovala določbe, potrebne za izvajanje monetarne unije, je bila sprejeta decembra 1991 na evropskem vrhu v nizozemskem Maastrichtu.

Skupna evropska valuta je ime dobila na zasedanju Evropskega sveta leta 1995 v Madridu. Simbol € temelji na grški črki epsilon (€), ki je prva črka besede „Evropa“.

Uradno je 1. januarja 1999, 11 držav Evropske monetarne unije - EMU uvedlo evro kot knjižni denar. Bankovci in kovanci so v obtok prišli 1. januarja 2002. Od takrat so stare nacionalne valute držav evro območja prenehale obstajati v obliki knjižnega denarja.

Vsi bančni računi podjetij ali posameznikov v evro območju so bili avtomatsko preračunani na evro najpozneje do 31. decembra 2001. Sklicevanje na enoto nacionalne valute v določbah, pogodbah, plačilnih instrumentih (razen bankovcev in kovancev) in drugih aktih s pravnim učinkom, veljavnih na dan 31. 12. 2001, se šteje za sklicevanje na evro v skladu z menjalnim razmerjem.

Prednosti evra

Evro prinaša posameznikom, podjetjem in gospodarstvom držav, ki ga uporabljajo, številne prednosti. Med temi so:

- enostavnost primerjave cen med državami, kar povečuje konkurenco med podjetji in koristi potrošnikom;
- stabilnost cen;
- evro podjetjem omogoča preprostejše, cenejše in varnejše nakupovanje in prodajo v evrskem območju ter trgovanje s preostalim svetom;
- boljša gospodarska stabilnost in rast;
- bolje integrirani in zato učinkovitejši finančni trgi;
- večji vpliv v svetovnem gospodarstvu;
- konkreten simbol evropske identitete.

Številne prednosti so med seboj povezane. Gospodarska stabilnost je dobra za gospodarstvo držav članic, saj državam omogoča načrtovanje za prihodnost. Koristi pa tudi podjetjem, ker zmanjšuje negotovost in jih spodbuja k vlaganjem, kar povečuje zaposlenost in zagotavlja kakovostnejša delovna mesta.

EVRSKI BANKOVCI

Izdani so v sedmih različnih nominalnih vrednostih: 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € in 500 € in so zakonito plačilno sredstvo v celotnem evroobmočju.

Posamezen evro bankovec prikazuje enega od evropskih arhitekturnih slogov:

- klasika
- romanika
- gotika
- renesansa
- barok in rokoko
- arhitektura železa in stekla
- sodobna arhitektura 20. stoletja.

Na sprednji strani evro bankovcev so upodobljena okna in vrata, ki simbolizirajo evropskega duha odprtosti in sodelovanja. 12 zvezd Evropske unije predstavlja dinamiko in harmonijo sodobne Evrope.

Mostovi na hrbtni strani simbolizirajo komunikacijo med evropskimi narodi ter med Evropo in ostalim svetom.

Od leta 2013 do 2019 so uvedli evro bankovce druge serije - serije Evropa.

EVRSKI KOVANCI

Kovanci imajo enotno obliko. Kovanci so izdani v osmih različnih vrednostih: 1, 2, 5, 10, 20 in 50 centov, 1 € in 2 €.

Evrski kovanci ohranjajo nacionalne posebnosti. Sprednja stran, ki označuje nominalno vrednost in je enotna, hrbtne strani kovancev pa je oblikovala vsaka država članica po svoje.

Določene države imajo na vseh osmih kovancih enak motiv, npr. grb, druge države pa imajo na vsakem kovancu drugačen motiv. Vse države imajo na drugi strani 12 zvezd. V državah monarhijah je običajno upodobljen monarh, v ostalih državah pa narodni spomeniki ali državni simboli. Slovenija ima npr. na kovancu za 2 evra upodobljenega Franceta Prešerna.

SLOVENIJA IN UVEDBA EVRA:

Slovenija je evro uvedla kot prva izmed desetih držav, ki so se EU pridružile 1. maja 2004. Nato pa je 1. januarja 2007, po tem ko je izpolnila konvergenčne kriterije, evro v Sloveniji postal zakonito plačilno sredstvo.

Slovenski evrski kovanci:

VIRI IN LITERATURA:

<https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/denominations/html/index.sl.html#es1-020>

https://europa.eu/european-union/about-eu/euro_sl

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Evro>

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Evrokovanci>

<https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/uvedba-evra-v-sloveniji/zgodovina-uvedbe-evra>

Alenka Beškovnik 1. a EG

Meri Logar, mentorica